

MVCRX0698RGF
prvotní identifikátor

MINISTERSTVO VNITRA
generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky
Kloknerova 2295/26, 148 01 Praha 414

Č. j.: MV-9390-2/PO-PRE-2022

Počet stran: 7

Počet příloh: 0

Vyřizuje: kpt. Mgr. Eva Kramulová

Tel.: 950 819 790

E-mail: eva.kramulova@grh.izscr.cz

Datum: 24. 2. 2022

Adresát:

Odpověď – dotaz na kategorizaci staveb

Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR obdrželo dne 10. 1. 2022 Vaše dotazy týkající se nové povinnosti vyplývající ze zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o požární ochraně“) a vyhlášky č. 460/2021 Sb., o kategorizaci staveb z hlediska požární bezpečnosti a ochrany obyvatelstva (dále jen „vyhláška o kategorizaci staveb“). K jednotlivým dotazům níže uvádíme náš právní názor:

- 1) *Musí být součástí PBŘ zařazení do kategorie? Kdo je zodpovědný za zařazení do kategorie? Jak případně postupovat, když má projektant PBŘ a příslušník HZS odlišný názor na kategorii objektu podle vyhl. 460/2021?*

Každá projektová dokumentace, popř. dokumentace, by měla obsahovat potřebné údaje pro spolehlivé stanovení kategorie stavby, případně může být přímo stanovena kategorie stavby v projektové dokumentaci. V právním řádu není zakotveno, ve které části projektové dokumentace mají být uvedeny údaje pro zařazení stavby do konkrétní kategorie. Přesto je vhodné, aby tyto údaje byly uvedeny souhrnně v úvodu požární bezpečnostního řešení (dále jen „PBŘ“), popř. u stavby kategorie 0 v souhrnné technické zprávě.

Obsahové náležitosti PBŘ stanovuje § 41 odst. 2 vyhlášky č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška o požární prevenci“), přičemž PBŘ musí být dostatečným podkladem pro posouzení požární bezpečnosti navrhované stavby. PBŘ je nutné zpracovávat u staveb kategorie I, II, III. Pro stavby kategorie 0 tento dokument nemusí být zpracován.

Z výše uvedeného vyplývá, že uvedení kategorie stavby v PBŘ být uvedeno nemusí. Zákon o požární ochraně nestanovuje kompetenci Hasičského záchranného sboru České republiky k určení stavby podle kategorie z hlediska požární bezpečnosti a ochrany obyvatelstva. Stavby se člení do jednotlivých kategorií podle vyhlášky č. 460/2021 Sb., o kategorizaci staveb z hlediska požární bezpečnosti a ochrany obyvatelstva. Ustanovení § 40 odst. 1 zákona o požární ochraně pak omezuje výkon státního požárního dozoru podle § 31 odst. 1 písm. b) a c) – posuzování dokumentace nebo projektové dokumentace a ověřování, zda byly dodrženy podmínky požární bezpečnosti staveb – na stavby kategorie II a III. S ohledem na uvedené je zřejmé, že hasičský záchranný sbor kraje by měl být osloven k uplatnění závazného stanoviska (viz § 3 a 31 odst. 3 zákona o požární ochraně) toliko v případech, kdy konkrétní stavba podléhá výkonu státního požárního dozoru, tj. jedná se o stavbu, u které je následně uplatněno závazné stanovisko hasičským záchranným sborem kraje (viz § 31 odst. 5 zákona o požární ochraně).

Pro úplnost upozorňujeme, že závazné stanovisko ve shora uvedené věci je úkonem správního orgánu, který je závazný pro vydání rozhodnutí. Proti obsahu závazného stanoviska tak lze podat odvolání toliko v rámci odvolání ve věci samé, tj. proti meritornímu rozhodnutí.

- 2) *Musí být v PBŘ všechny údaje týkající se kategorizace? Tím je myšleno, zda například u změn staveb skupiny I dle ČSN 73 0834 musí být uvedeny všechny údaje jako počet osob, zastavěná plocha apod. pokud nejsou relevantní? Tím je myšleno, zda stačí uvést, že „objekt slouží pro méně než 1000 lidí“ nebo je nutné vždy stanovit přesný počet osob? A to i v případech, kdy je zřejmé bez dalších informací, že se jedná o II. Kategorii (např. památkově chráněný objekt)? Lze v takovém případě napsat pouze údaje vylučující kategorii III a jedinou podmínku, díky které to spadá do kategorie II?*

Obsahové náležitosti PBŘ stanovuje § 41 odst. 2 vyhlášky o požární prevenci. Naprostá většina údajů rozhodných pro zařazení stavby do kategorie (charakteristiky a kritéria) je v PBŘ nebo jiných částech projektové dokumentace obsažena. Je nutné podotknout, že všechny rozhodné údaje pro zařazení stavby do příslušné kategorie stavby musí být vztaženy k celé stavbě, popř. budově. Nelze tedy např. stanovit zastavěnou plochu pouze pro novou přístavbu, ale je nutné stanovit zastavěnou plochu celé budovy včetně navrhované přístavby. Všechna kritéria a parametry pro stanovení kategorie stavby jsou vždy stanovena pro navrhovaný stav. Současně není pro správní orgán vždy nezbytné, aby pro zařazení stavby do kategorie byly známy všechny tyto údaje. Jedná-li se např. o stavbu budovy s více než 2 podzemními podlažními, jedná se bez ohledu na ostatní charakteristiky nebo kritéria o stavbu kategorie III. Stejně tak pokud lze vyloučit kategorii 0 i III a současně není splněna v souladu s ustanovením § 7 odst. 1 písm. a) vyhlášky o kategorizaci staveb mezní výška stavby 9 m pro její zařazení do kategorie I, lze takovou stavbu zařadit do kategorie II (i např. bez znalosti zastavěné plochy stavby).

Pro úplnost upozorňujeme na § 6 odst. 2 vyhlášky o kategorizaci, kde se za stavbu kategorie 0 rozumí udržovací práce nebo stavební úpravy, pokud jejich provedení negativně neovlivní požární bezpečnost stavby nebo nezasáhne trvalý ochranný prostor stálého úkrytu. Takovéto udržovací práce nebo stavební úpravy se bez ohledu na vlastní kategorii stavby, ve které se budou realizovat, posoudí z hlediska požadavků na projektovou dokumentaci nebo dokumentaci stavby jako stavba kategorie 0, nebude se zpracovávat PBŘ.

- 3) *Pokud se v objektu vyskytují prostory pro spánek osob (trvalé bydlení) a zároveň prostor pro veřejnost (např. prodejna v přízemí objektu BD nebo RD). Lze stanovit více tříd využití v souladu s § 5 odst. 2 vyhl. č. 460/2021? V praxi to znamená, že bytový dům s prodejnou v přízemí má třídu využití 2 a 3, přičemž se pro zařazení objektu považuje horší, tzn. 3. třída a nejedná se o třídu 4. Je tento postup správný nebo má být objekt zařazen do 4. třídy (v objektu je prostor určený pro spánek a zároveň také prostor určený pro veřejnost)?*

Uvedenou problematiku řeší ustanovení § 5 odst. 2 vyhlášky o kategorizaci staveb, kde je uvedeno, že „je-li stavba užívána k více účelům, stanoví se třída využití pro její jednotlivé části, které mají z hlediska požární bezpečnosti obdobné využití“. Ve zmiňovaném případě bytového domu s prodejnou se tedy v souladu s uvedeným ustanovením určí třída využití samostatně pro část stavby určené pro bydlení (třetí třída využití) a dále samostatně pro část stavby s prodejnou (druhá třída využití). Pro stanovení kategorie stavby je následně rozhodná třetí třída využití (tj. kritérium vedoucí k zařazení stavby do vyšší kategorie) v souladu s ustanovením § 10 odst. 1 vyhlášky o kategorizaci staveb.

- 4) *Dle § 7 odst. 1 písm. c 4) vyhlášky č. 460/2021 je stavba zařazena do kategorie I, pokud zastavěná plocha stavby nepřesahuje 800 m² a zároveň se jedná o stavbu určenou výhradně k bydlení. Může být součástí stavby, která slouží výhradně k bydlení (BD/RD), garáž (osobní, řadová, hromadná) a případně další doplňující provozy související s bydlením (sklepy, kočárkárna, příruční sklady, kotelna) apod.? Může být součástí objektu provozovna? Pokud ano, kde je definováno, že se jedná ještě o objekt „výhradně pro bydlení“ a kdy už ne? Lze například aplikovat čl. 3.2 ČSN 730833, tzn. provozovna (kancelář, ordinace, dílna, prodejna apod.) může být součástí obytné buňky, pokud má plochu nejvýše 50 m²?*

Podle položky uvedené v § 7 odst. 1 písm. c) bodu 4 vyhlášky o kategorizaci staveb lze postupovat pouze v případě, že navrhovaná stavba slouží výhradně pro bydlení, a to samozřejmě včetně domovního vybavení, které bydlení podmiňuje (např. prostor s domovními schránkami, prostor pro ukládání dětských kočárků, jízdních kol a vozíků pro invalidy, garážová stání, úklidové komory a sklady pro údržbu domu, sušárny, prádelny). Za stavby určené pro bydlení se nepovažují zejména stavby, ve kterých jsou navrženy obchodní jednotky, provozovny, zdravotnická zařízení, veřejné garáže apod.

- 5) *Dle důvodové zprávy k vyhl. č. 460/2021 se prostory, ve kterých se děti předškolního věku mohou vyskytovat ojediněle, v doprovodu rodičů nebo zákonných zástupců, rodinných příslušníků apod., nepovažují za prostory určené k užívání osobami, jejichž evakuace při požáru je podmíněna asistencí dalších osob? Znamená to, že např. prostor pro pediatra se nepovažuje za prostor s výskytem těchto osob? Pokud to vyjádříme matematicky, tak by se jednalo o prostor pro osoby, jejichž evakuace je závislá na třetí osobě, platí, že musí být splněno „děti se vyskytují ojediněle a zároveň v doprovodu rodičů“ nebo „děti se vyskytují ojediněle nebo v doprovodu rodičů“?*

Zdravotnické zařízení, které je v rámci projektovaného záměru přímo určené pro děti předškolního věku, se považuje za prostor určený pro osoby, jejichž evakuace při požáru je podmíněna asistencí dalších osob ve smyslu ustanovení § 2 písm. h) vyhlášky o kategorizaci staveb. Je třeba vzít v potaz určení konkrétních prostor, kdy důvodová zpráva „vysvětluje“ podmínky zařazení stavby do kategorie právě v návaznosti na toto určení. Na rozdíl od zdravotnického zařízení se tedy může jednat např. o „samoobsahu“.

- 6) *Dle § 7 odst. 3 písm. d) vyhl. č. 460/2021 není stavbou kategorie I stavba zásobníku hořlavých nebo hoření podporujících plynů s vnitřním objemem větším než 5 m^3 . Musí se jednat o jediný zásobník o velikosti více než $5,0\text{ m}^3$ nebo i více malých zásobníků umístěných u sebe s celkovým součtem objemů více než $5,0\text{ m}^3$. Příklad č. 1: je navrženo 10 zásobníků na plyn těsně vedle sebe a každý zásobník bude s objemem 1 m^3 . Jedná se v tomto příkladu o kategorii I nebo II? Příklad 2: je navrženo 10 zásobníků na plyn ve vzdálenosti 1 m a každý zásobník bude s objemem $4,9\text{ m}^3$. Jedná se v tomto příkladu o kategorii I nebo II?*

Hodnota 5 m^3 se vztahuje k objemu jednoho zásobníku.

Pojem „zásobník“ vyhláška o kategorizaci staveb přímo nedefinuje, nicméně tuto je možné nalézt nap. v TPG 402 01 v čl. 2.6 – jedná se o „tlakovou nádobu stabilní podle ČSN 69 0010“.

Za zásobník hořlavých nebo hoření podporujících plynů s vnitřním objemem větším než 5 m^3 se pro účely vyhlášky o kategorizaci staveb považuje i sestava vzájemně propojených a technologicky souvisejících nádob umístěných v jednom prostoru, pokud je jejich celkový objem větší než 5 m^3 (i když jednotlivé nádoby tohoto celku, např. lahve, mají objem menší). Např. tlaková stanice hořlavých nebo hoření podporujících plynů sestávající ze svazků tlakových lahví.

- 7) *Dle § 6 odst. 1 písm. m) vyhlášky č. 460/2021 je stavba kategorie 0 mj. kanalizační a energetická přípojka. Samotná stavba nové kanalizace zde není uvedena. Lze stavbu samotné kanalizace zařadit jako vodní dílo dle § 55 odst. 1) písm. c) zákona č. 254/2001 Sb. V návaznosti na § 6 odst. 1 písm. a) vyhl. č. 460/2021 a tudíž se také jedná o stavbu kategorie 0?*

Vodní díla jsou definovány v § 55 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., zákon o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). Kanalizační stoka je v souladu s písmenem c) tohoto ustanovení považována za vodní dílo a v souladu s ustanovením § 6 odst. 1 písm. a) vyhlášky o kategorizaci staveb se považuje za stavbu kategorie 0 (pokud se současně nejedná o budovu).

- 8) *Dle § 2 písm. h) vyhl. č. 460/2021 prostorem určeným pro osoby, jejichž evakuace při požáru je podmíněna asistencí dalších osob, prostor ve stavbě určený k užívání osobami s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí atd. Znamená to, že parkovací stání nebo WC pro invalidy je již třída využití 5 a jakmile je v objektu takové stání nebo WC tak se jedná o objekt s 5. třídou využití?*

Rozhodující skutečností pro stanovení třídy využití je navrhovaný účel užívání. Samotná skutečnost, že je stavba navržena jako bezbariérová (včetně příslušných parkovacích stání a hygienického zařízení), není rozhodná, pokud primárním účelem není provoz určený pro osoby, jejichž evakuace je podmíněna asistencí dalších osob, a tyto se zde mohou vyskytovat pouze ojediněle.

- 9) *Jak stanovit počet osob, jejichž evakuace je závislá na 3. osobě. Definice osob, jejichž evakuace je podmíněna asistencí, je téměř totožná jako definice osob neschopných samostatného pohybu. Pro další popis uvádíme pojmy „osoby neschopné samostatného pohybu“ = jejich evakuace je podmíněna asistencí a „osoby s omezenou schopností pohybu“, které nevyžadují nutně asistenci. Primárně se počet osob stanovuje podle projektované kapacity stavby (např. počet zaměstnanců, kapacita hlediště, ubytovací kapacita). V případech kde toto není možné (např. obchodní plochy v prodejnách). Lze využít hodnot uvedených v ČSN 730818. Jak ovšem stanovit, jaké procento z celkového počtu osob v objektu jsou osoby neschopné samostatného pohybu? Jako příklad lze uvést příklad nemocnice, ordinaci, apod., kde se mohou vyskytovat jak osoby s omezenou schopností, tak osoby neschopné pohybu. Stejně tak například ústav sociální péče, kde se vyskytují oba typy osob. Lze v případě stanovení počtu osob neschopných pohybu vycházet z přílohy A ČSN 730835? Pokud ne, lze konstatovat, že např. v ústavu sociální péče budou jen osoby s omezenou schopností pohybu, a tudíž se nejedná o 5. třídu využití?*

Pro účely stanovení třídy využití musí zpracovatel vycházet z definice uvedené v § 2 písm. h) vyhlášky o kategorizaci staveb. Vyhláška o kategorizaci staveb nepracuje s výše uvedenými pojmy „osoba s omezenou schopností pohybu“ nebo „osoba neschopná pohybu“, které jsou rozhodné až pro samotné navrhování stavby.

Uvedený počet osob se stanoví na základě navrhované (projektované) kapacity stavby s přihlédnutím k maximální možné obsazenosti objektu. V případě nemocnic nebo zařízení sociální péče se užije celková lůžková kapacita zařízení, která budou pro tyto osoby určena. Norma ČSN 73 0835 se v dané souvislosti nepoužije – tato slouží v daném kontextu zejména pro samotný návrh únikových cest v těchto objektech.

10) *Pro stanovení počtu osob v objektu se bere pouze projektovaný počet osob nebo je nutné jej násobit koeficientem dle ČSN 730818, Např.: v objektu je navrženo 900 skříněk, jedná se tedy o objekt určený pro méně než 1000 osob. V případě, že budeme postupovat podle ČSN 730818, tak se skřínky násobí součinitelem 1,35 a evakuace z objektu tedy bude řešena pro více než 1000 osob podle ČSN 730818. Je potom možné, že počet osob pro dimenzování evakuace bude větší než 1000 osob a zároveň bude objekt zařazen do II. kategorie staveb? Pokud je nutné počet násobit, je možné stanovit počet osob dle čl. 5.6.9 ČSN 73 0834?*

V souladu s ustanovením § 10 odst. 3 vyhlášky o kategorizaci staveb se počet osob, pro které je stavba určena, stanovuje podle navrhované kapacity stavby s přihlédnutím k maximální možné obsazenosti objektu. Nelze-li počet osob stanovit podle věty první, stanoví se podle ČSN 73 0818:1997 Požární bezpečnost staveb - Obsazení objektu osobami, ve znění změny Z1:2002. Je-li možné stanovit počet osob podle věty první (přičemž zde není patrná přímá souvislost s počtem skříněk v objektu) nepoužije se postup podle ČSN 73 0818 a naopak.

11) *Do jaké kategorie spadá nadzemní vedení plynu? Jedná se o případ, když bude vedení plynu volně vedené a také o případ, když bude vedeno na fasádě objektu. Pokud je vedeno na fasádě objektu, řeší se kategorie podle dané budovy? Stejně tak, pokud například dopravník nebo jiné zařízení, bude vstupovat do budovy, řídí se kategorie podle dané budovy např. dopravník, se tedy řeší podle budovy, do které vstupuje/ze které vystupuje?*

Nadzemní vedení distribuční soustavy v plynárenství je možné v souladu s ustanovením § 7 odst. 2 písm. a) vyhlášky o kategorizaci staveb zařadit mezi stavby kategorie I (pro úplnost – za předpokladu splnění podmínky výšky stavby). Plynovou přípojku (nadzemní, podzemní) je možné v souladu s ustanovením § 6 odst. 1 písm. m) vyhlášky o kategorizaci staveb zařadit mezi stavby kategorie 0. V případě venkovního nadzemního plynovodu, který je součástí budovy (myšleno plynovod mimo samotnou distribuční soustavu - tj. od předávacího místa plynu až k místu napojení spotřebičů) se tento samostatně nehodnotí a kategorie stavby se určí podle samotné budovy, jejíž je plynovod součástí. Analogicky lze postupovat i v případě jiných technologických zařízení.

12) *Dle přechodného ustanovení zákona č. 133/1985 Sb., je osoba, která je oprávněna ke zpracování požárně bezpečnostního řešení podle dosavadní právní úpravy, oprávněna po dobu 2 let od nabytí účinnosti tohoto zákona zpracovávat požárně bezpečnostní řešení stavby kategorie I a II. Znamená to, že osoba s oprávněním „Pozemní stavby popř. architekt“ nemůže již dnes autorizovat projekty PBŘ III kategorie v žádném případě.*

Osoba, která je autorizovaná pro obor požární bezpečnost staveb, je oprávněna po dobu 5 let od nabytí účinnosti tohoto zákona zpracovávat PBŘ stavby kategorie III a

aplikovat odlišný postup podle § 99 zákona o požární ochraně. Osoba, která je oprávněná ke zpracování PBR podle dosavadní právní úpravy je oprávněna po dobu 2 let od nabytí účinnosti tohoto zákona zpracovávat PBR stavby kategorie I a II.

13) Spadá stavba silničního mostu sloužící pro možný příjezd jednotek PO do obce do kategorie 0 nebo do kategorie I? Má na zařízení do kategorie vliv to, že do obce vede pouze jedna příjezdová cesta přes tento most?

V případě, že je most součástí pozemní komunikace, která plní funkci přístupové komunikace, zařazuje se podle § 7 odst. 2 písm. d) vyhlášky o kategorizaci staveb.

„Otisk úředního razítka“

plk. Ing. Michal Valouch
ředitel odboru prevence